

naar man ved, at man kan gaa ind i en saadan Forretning og købe alt muligt, og naar man ved, at de holde Arbejdere, som de lønne elendigt for at lave elendigt Arbejde, saa vil man dog kunne sige sig selv, at det er en Konkurrence, som den ærlige, dygtige Haandværker meget daarlig kan døje, og saa er det netop, som den sidste ærede Taler omtalte, at Fuskeriet bliver generende for Haandværkerne. — Det samme er jo Tilfældet med de saakaldte Auktionsforretninger, som der Gang paa Gang er ført Klage over. Der holdes en Mængde Auktioner, ikke alene paa et Sted, men man fører omkring fra Sted til Sted Varer, som ere tillavede for Auktioner, uden at der gives Spor af Garanti for, hvordan Varerne vise sig at være bagefter. Disse Mangler tager Lovforslaget ogsaa særlig Sigte paa og søger at afhjælpe dem, og jeg tror, at hvis disse Bestemmelser blive vedtagne, vil der virkelig ske noget godt. Det er ikke alene Punktet om Fagprøverne, der, som jeg antydede, har Betydning for Haandværkets Fremgang, men der er ogsaa mange andre, og det, at Handelsstanden i sin Helhed har sluttet sig til dette Lovforslags Bestemmelser om de saakaldte Vandreudsalg, hvoraf de handlende have været generede, synes jeg ogsaa maa tyde paa, at der maa være Trang til, at Lovgivningen træder til. Medens Kommissionen holdt Møde, fik man Gang paa Gang Oplysning om, hvorledes de saakaldte Boudsalg og Vandreudsalg vare saa i den ene By og saa i den anden. Der var intet at gøre, skattepligtige vare de ikke, de fik en til at tage Borgerskab, for saa vidt den, der forestod dem, ikke selv løste det, og saa gik Forretningen lystigt. — Der er saaledes mange Omraader, hvor jeg tror, at det foreliggende Lovforslag vil blive hilst med Glæde af Befolkningen, det vil ikke berede den nær saa stor en Skuffelse, som der blev antydet af den sidste ærede Taler.

Det ærede Medlem for Aalborg (Berthelsen) udtalte i Gaar, at han ikke kunde betragte Købstadforeningen, der havde givet sin Tilslutning til dette Lovforslag og fremsat Ønsket om, at det maatte blive fremmet, som Købstædernes Repræsentant lige saa lidt som Fællesrepræsentationen o. s. v. Jeg maa dog her bemærke, at naar Købstadforeningen, som tæller Repræsentanter fra samtlige Byraad, naar samtlige Landets Haandværkerforeninger og Handelsforeninger have udtalt Ønsker, som man imødekom her ved Kommissionens Nedsættelse, er det ikke berettiget

at udtale, at de ikke kende de Ønsker, som næres af Danmarks næringsdrivende. Og det er heller ikke berettiget at udtale, at dette Lovforslag ikke har vundet Anerkendelse. Thi efter at Næringslovkommissionen havde afgivet Betænkning, blev der afholdt nogle og treds Møder i Danmarks Købstæder og større Handelspladser. De have været besøgte af Tusinder og atter Tusinder af Mennesker rundt omkring fra, og saa godt som enstemmig Tilslutning har den fundet overalt, de have ønsket Kommissionens Arbejde fremmet. Og naar det nu er Tilfældet, er det alligevel, synes jeg, lidt stort at tro, at alle de Mænd, der have været samlede og have udtalt deres Forhaabninger, slet ikke skulle have Forstaaelse af, at der i dette Lovforslag dog var noget, der vilde fremhjelpe Haandværket, Handelen og Industrien til bedre og lykkeligere Vilkaar end dem, hvorunder de leve nu.

Der er jo ogsaa det at bemærke, at det, der forlanges her, er særlig, kunne vi sige, en Byrde, der ved Fagprøverne lægges paa Udøverne selv, de komme ikke til Rigsdagen og forlange en Bevilling af Tusinder og atter Tusinder hverken til det ene eller det andet Formaal, de forlange blot at faa nogle Rettigheder for de Pligter, de selv ville paatage sig at opfylde, nogle Rettigheder, der ikke kunne genere hverken Samfundet i sin Helhed eller de enkelte, og Pligter, der absolut ville bidrage til at højne Standen og bidrage til, at den unge Haandværker vil dygtiggøres til at optage Kampen paa den Maade, som Tiden nu fordrer. Thi vi maa jo nok have Lov til at sige, at vel er det sandt, som den ærede Indleder (Koch) udtalte, at siden vi fik Næringsfriheden, er Haandværk og Industri gaaet mægtigt fremad, men jeg maa tilføje ikke paa Grund af Næringsfriheden. Det er min Overbevisning, at var der ikke taget saa kraftigt fat, som der er, paa teknisk Undervisning, paa Fagskoler, og havde Haandværkerstanden i det hele ikke søgt at stramme sig op, som den har, taget Teknikken i sin Tjeneste, søgt at udvikle sig og dygtiggøre sig, vare vi ikke naaede til det Maal, der er naaet. Jeg tror, der kan naas videre. Jeg tror, at det, der foreslaas her, er et Middel til Fremgang. Derfor siger jeg ikke, det er et Universalmiddel, der kan hjælpe overalt, men det er et Middel, der absolut vil have sin Betydning. Og jeg tror at kunne sige, at det vil blive en større Skuffelse for Danmarks Købstæder, for dem, der have næret Forhaabninger i denne Retning, om